

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

96 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

16, 18, 23 лютого 2015 року

Чернівці – 2015

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 96 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 16, 18, 23 лютого 2015 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2015. – 352 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 96 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 16, 18, 23 лютого 2015 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція – професор, д.мед.н. Бойчук Т.М., професор, д.мед.н. Іващук О.І., доцент, к.мед.н. Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

доктор медичних наук, професор Кравченко О.В.

доктор медичних наук, професор Давиденко І.С.

доктор медичних наук, професор Дейнека С.Є.

доктор медичних наук, професор Денисенко О.І.

доктор медичних наук, професор Заморський І.І.

доктор медичних наук, професор Колоскова О.К.

доктор медичних наук, професор Коновчук В.М.

чл.-кор. АПН України, доктор медичних наук, професор Пішак В.П.

доктор медичних наук, професор Гринчук Ф.В.

доктор медичних наук, професор Слободян О.М.

доктор медичних наук, професор Тащук В.К.

доктор медичних наук, професор Ткачук С.С.

доктор медичних наук, професор Тодоріко Л.Д.

ISBN 978-966-697-588-4

© Буковинський державний медичний
університет, 2015

та її функціонального навантаження як в складних, так і в простих синтаксичних конструкціях. Зауважимо той факт, що дослідники вивчаючи дану проблему, виділяли різну кількість слів, називаючи їх частками.

Актуальність теми зумовлена потребою виокремлення часток серед інших частин мови та їх синтаксичних особливостей.

Об'єктом виступають давньоанглійські частки.

Предметом є синтаксична функція англійських часток давнього періоду.

Проблема статусу частки в реченні досі не має чіткого визначення. З одного боку частки не мають постійної позиції в реченні; вони пов'язані зі своїм головним компонентом. З іншого боку – є багато випадків, коли частки відокремлюються від свого головного компонента.

Отже частки та їхні головні компоненти складають певний специфічний тип відносин. Ця точка зору не може бути заперечена твердженням, що частки не можуть функціонувати без головного компонента тому, що такі самі спостереження притаманні прикметникам чи прислівникам міри та ступеня, які не заважають їм здійснювати синтаксичну функцію. Частки відрізняються від них синтаксично, а саме:

1) частки не можуть поєднуватися з різноманітними частинами мови як іменники, дієслова, займенники, числівники, прикметники, прислівники;

2) частки не можуть використовуватись ізольовано.

У вітчизняній лінгвістиці дослідники сучасної англійської мови виділяють розряд часток у системі службових частин мови. На думку С.Шевченка, частки утворюють самостійний розряд слів, для якого вводиться термін «модифікатори». Тобто, модифікатори – це одиниці, здатні здійснювати у висловленні передавати додаткову інформацію. На думку Г.Почепцова часткам, як і усім словам службових частин мови, не властива функція номінації, але вони передають диференційоване емоційне, оцінне ставлення мовця не до всього вислова, а до одного його елементу, бажання якось виділити цей елемент, надати йому особливого сенсу. Він вважає, що функція частки полягає в уточненні значення тих членів речення, до яких вона відноситься, а в деяких випадках – в зміні змісту висловлення. А.Смирницький вважає, що частки показують ставлення мовця до висловлювання, особливо виділяючи та уточнюючи певний момент.

Нами з'ясовано той факт, що в сучасній граматиці англійської мови нараховується досить значна кількість класифікацій часток. Різноманітні класифікації часток виникають через різні погляди на їхні головні функції. Деякі вчені надають значенню емоційності, деякі бачать логічні відносини і вважають їх найважливішими для ідентифікації, інші опираються на граматичне значення. Ця плутанина може частково бути простеженою за старою традицією, яка відносить частки до морфологічно незмінних функціональних слів.

Досліджуючи питання синтаксичного навантаження давньоанглійських часток, ми дійшли висновку, що порядок слів в реченні визначався не стільки граматичними факторами, скільки змістом висловлювання: головні члени речення розташовувались по відношенню один до одного і до інших членів речення в залежності від комунікативного завдання чи в залежності від стилістичної установки. Але в цей період в розповідних реченнях переважає прямий порядок слів у синтаксичній моделі *підмет – присудок*. Якщо ж у реченні в першій позиції стоїть прислівник часу *hā* або *þonne*, такому реченню властивий зворотній порядок слів.

Під час давньоанглійського періоду серед різних типів синтаксичного зв'язку між реченнями важливе місце займав корелятивний зв'язок як особливий вид підрядного зв'язку між реченнями. Він був представлений двома типами кореляції: за допомогою однорідних часток, за допомогою неоднорідних часток.

Особливістю давньоанглійського періоду було те, що мова в той період була синтетичною. Таким чином, порядок слів в синтаксичних конструкціях був вільним. В цей період граматики виокремлюють частку серед інших частин мови і відносять її до службових частин. Науковці стверджують, що частки надають певне емоційне забарвлення реченню чи висловлюванню.

Ми встановили, що синтаксис давньоанглійської мови вивчений менше, на відмінну від її морфології. В області синтаксису до теперішнього часу залишається багато запитань, які потребують подальшого дослідження.

Запоточна Л.І.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ ТА СЕМАТИКИ ПРОПРИАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ КАРДІОЛОГІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Кафедра іноземних мов

Буковинський державний медичний університет

Вивченням термінів з компонентами-власними назвами чи компонентами-епонімами займалися багато науковців, зокрема О.Бока, М.Дзюба, І.Калачик, В.Лисенко, Р.Микільчик, Б. Михайлишин, О.Суперанська. Дослідження термінів із компонентом-епонімом чи компонентом-власною назвою у англійській кардіологічній терміносистемі пов'язане з необхідністю систематизації і лексикографічної фіксації цих лексичних одиниць.

Слід зазначити, що в структурному відношенні англійські кардіологічні терміни-епоніми є стійкими, часто безприйменниковими терміносполученнями, що складаються з іменника і одного або декількох власних назв. З точки зору структури їх можна поділити на 2 групи:

– епоніми, що складаються з однієї власної назви (348 термінів):

Addison's anemia (анемія Адісона), *Harley's disease* (хвороба Гарлея), *Hill's sign* (ознака Хілла), *Glanzmann's disease* (хвороба Гланцмана), *Starling's law* (закон Старлінга), *Lenegre's disease* (хвороба Ленегре).

– епоніми, які складаються з декількох власних назв:

а) 2 власні назви (62 терміни): *Addison-Biermer anemia* (анемія Адісона-Бірмена), *Henderson-Paterson bodies* (тільця Гендерсона-Патерсона), *Holt-Orams syndrome* (синдром Холта-Орама);

б) 3 власні назви (10 термінів): *Wolff-Parkinson-Whites syndrome* (синдром Вольфа-Паркінсона-Вайта, синдром передчасного збудження шлуночків), *Charcot-Weiss-Bakers syndrome* (синдром Шарко-Вейса-Бейкера, синдром каротидного синуса), *Besnier-Boeck-Schaumann disease* (хвороба Беньє-Бека-Шауманна, лімфогранулематоз).

Таким чином, в структурі більшості англійських кардіологічних термінів-епонімів (82,86%) міститься одна власна назва, епоніми з двома власними назвами не є такими поширеними і утворюють 14,76%, і 2,38% містять три власні назви.

Як показало дослідження, створення АК термінів-епонімів базується на 6 структурних моделях:

1. **Proper Noun's + Noun**: *Addison's anemia*, *Bouveret's disease*, *Buerger's disease*, *Day's stest*, *Deetjen's body*, *Dressler's syndrome*, *Einthoven's law*, *Hill's sign*, *Fankoni's syndrome*;

2. **Proper Noun + Proper Noun + Noun**: *Kassabach-Merritt syndrome*, *Kusmaul-Maier syndrome*, *Rougnon-Heberden disease*, *Rubinstein-Taybi syndrome*, *Holt-Oram syndrome*, *Marchiafava-Micheli disease*

3. **Proper Noun + Noun**: *Heyrovski procedure*, *Mediterranean anemia*, *Cooley anemia*, *Kappa factor*;

4. **Noun + of + Proper Noun**: *foramen of Vesalius*;

5. **Proper Noun + Noun + of + Noun**: *Starling's law of the heart*;

6. **Proper Noun + Abbreviation + Noun**: *Frank XYZ leads*.

У результаті дослідження виявилось, що найпродуктивнішою з цих 6 моделей є модель **Proper Noun's + Noun** (290 термінів, 69%), модель **Proper Noun + Proper Noun + Noun** налічує 108 словосполучень (26%), а модель **Proper Noun + Noun** всього 14 термінів (3%), решта 8 термінів (2%) утворюються за допомогою четвертої, п'ятої та шостої моделей.

На підставі нашої вибірки (420 складених термінів-епонімів) виділено загальні терміни, що найчастіше сполучуються з власними назвами. Нижче подано перелік цих слів і кількість їх сполучень з від прізвищевими термінами. Усі терміни можна розділити на наступні групи:

1) **функціональні порушення серцево-судинної системи (назви хвороб, симптомів і синдромів захворювань):**

Хвороби – 81 термін (19%), наприклад, *Bouveret's disease* (хвороба Бувре), *Ebstein's disease* (хвороба Ебштейна, вроджена вада серця), *Moschcowitz's disease* (хвороба Мошковіч), *Loeffler's disease* (хвороба Леффлера);

Назви симптомів – 138 термінів (33%), наприклад, *Faget's sign* (симптом Фаже), *Kusmaul's sign* (симптом Кузмауля), *Musset's sign* (симптом Мюссе);

Назви синдромів – 104 (25%) терміни, наприклад, *Dressler's syndrome* (постінфарктний синдром, синдром Дресслера), *Fankoni's syndrome* (синдром Фанконі), *Holt-Orams syndrome* (синдром Холта-Орама);

2) **назви методів і технік лікування, операцій, тестів, процедур** – 38 термінів (9%), наприклад, *Dotter procedure* (метод Доттера), *Heyrovski procedure* (операція Гейровського при кардіоспазмі), *Schilling blood count* (рідррахунок лейкоцитів за Шілінгом), *Doppler echocardiography* (доплер-ехокардіографія);

3) **терміни-епоніми, які містять анатомічні назви** – 40 термінів (10%), наприклад, *foramen of Vesalius* (отвір Везалія), *Henderson-Paterson bodies* (тільця Гендерсона-Патерсона), *Lauth's canal*, *sinus* (Лаутканал, венозний синус), *Lannelongue's foramina* (Ланнелонга отвори);

4) **терміни-епоніми, які описують закони медицини (зокрема в кардіології)** – 13 термінів (3%), наприклад, *Einthoven's law* (правило Ейнтховена), *Behring's law* (Берінга закон – кров і сироватка імунізованої особи при переливанні передає імунітет іншій особі), *Marey's law* (закон Марєя – при підвищенні кров'яного тиску частота пульсу падає), *Starling's law* (закон Старлінга – сила скорочення волокон міокарда пропорційна первинній величині їх розтягнення). З наведених означень медичних законів очевидно, що сполучення з епонімом конкретизує слово закон.

5) **назви хірургічних приладів та апаратів** – 6 термінів (1%), наприклад, *Camman's stethoscope* (Камманна стетоскоп), *Kocher's forceps* (кровоспинний затискач Кохера), *Peau's forceps* (кровоспинний затискач Пеана), *straight Kocher's clamp* (прямий затискач Кохера), *curved Kocher's clamp* (зігнутий затискач Кохера), *Adson's automatic dilator* (автоматичний розширювач Адсона).

Таким чином, в англійській кардіологічній термінології найбільше термінів-епонімів, які передають функціональні порушення серцево-судинної системи (77% від загальної кількості термінів-епонімів).

Зорій Н.І.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Кафедра психології та соціології

Буковинський державний медичний університет

Виховувати – означає готувати людину до повсякденного та професійного життя. Освіта, як один із найважливіших компонентів вихованості людини відіграє провідну роль в її формуванні, проте не визначальну. Часто освічена, з багатим запасом знань людина є досить невихованою і відштовхує від себе навколишніх.

Нині процес соціалізації молоді ускладнюється переоцінкою традицій, норм і цінностей. Якщо раніше молодь опиралася на досвід попередніх поколінь, то тепер їй доводиться творити новий соціальний досвід, покладаючись переважно на себе, що обумовлює суперечливі тенденції в її свідомості та поведінці підкреслює